

ULKOASIAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 8/2007 vp

Hallituksen esitys Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Albanian tasavallan välillä tehdyn vakautus- ja assosiaatiosopimuksen hyväksymiseksi sekä laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 12 päivänä syyskuuta 2007 lähettänyt ulkoasiainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Albanian tasavallan välillä tehdyn vakautus- ja assosiaatiosopimuksen hyväksymiseksi sekä laiksi sopi-

muksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (HE 42/2007 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- yksikön päällikkö Juha Ottman ja lähetystöneuvos Kirsti Hyyppä, ulkoasiainministeriö.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Luxemburgissa kesäkuussa 2006 Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Albanian tasavallan välillä tehdyn vakautus- ja assosiaatiosopimuksen sekä lain sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Sopimus on luonteeltaan jaetun toimivalan sopimus eli niin sanottu sekasopimus, jonka määräykset kuuluvat osittain jäsenvaltion ja osittain Euroopan yhteisön toimivaltaan.

Sopimuksen tavoitteena on tukea Albanian pyrkimyksiä demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen lujittamisessa, edistää Albanian poliittista, taloudellista ja institutionaalista vakautusta sekä koko Länsi-Balkanin vakauttamista eri alojen, varsinkin oikeus- ja sisäasioihin liittyvän yhteistyön kautta; kehittää sopimuspuolten välistä po-

liittista vuoropuhelua, tukea Albanian pyrkimyksiä kehittää taloudellista ja kansainvälistä yhteistyötään muun muassa lainsäädäntönsä lähentämisellä yhteisön säännöstöön; tukea Albanian pyrkimyksiä saattaa päätökseen toimivaan markkinatalouteen siirtyminen sekä kehittää asteittain yhteisön ja Albanian välinen vapaakauppa-alue.

Sopimuksen johdannossa sopimuspuolet tunnustavat Albanian aseman mahdollisena Euroopan unionin jäsenehdokkaana Euroopan unionista tehdyn sopimuksen mukaisesti sillä edellytyksellä, että se täyttää kesäkuussa 1993 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston vahvistamat arviointiperusteet ja panee onnistuneesti täytäntöön tämän sopimuksen määräykset. Sopimuksella pa-

rannetaan siten asteittain Albanian valmiuksia liittyä Euroopan unioniin.

Sopimuspuolet ratifioivat tai hyväksyvät tämän sopimuksen omien menettelyjensä mukaisesti. Ratifiointi- tai hyväksymiskirjat talletetaan Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristöön. Sopimus tulee voimaan viimeisen ratifi-

ointi- tai hyväksymiskirjan talletuspäivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä. Lakiehdotus on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimus tulee voimaan.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Euroopan unionin Länsi-Balkan-politiikan perustana on vuonna 1999 käynnistetty vakautus- ja assosiaatioprosessi, jonka kulmakivi on kunkin Länsi-Balkanin maan (Albania, Bosnia ja Hertsegovina, Kroatia, Makedonia, Montenegro ja Serbia) kanssa solmittava vakautus- ja assosiaatiosopimus.

Albanian vakautus- ja assosiaatiosopimus alikirjoitettiin Luxemburgissa 12 päivänä kesäkuuta 2006. Sopimus on valiokunnan saaman selvityksen mukaan varsin samankaltainen sekä rakenteensa että sisältönsä puolesta kuin Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden jo aiemmin tekemät vakautus- ja assosiaatiosopimukset Kroatian ja Makedonian kanssa. EU:n jäsenmaista 11 on jo ratifioinut sopimuksen. Sopimus kattaa poliittisen vuoropuhelun ohella määräyksiä tavarakaupan, työvoiman, palvelujen ja pääomien liikkumisesta, alueellisesta yhteistyöstä sekä Albanian lainsäädännön lähentämisestä yhteisön säännöstöön. Sopimus sisältää lisäksi määräyksiä yhteistyöstä eri aloilla, muun muassa oikeus- ja sisäasioiden alalla.

Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden ja Albanian välille perustettava assosiaatio pannaan täytäntöön asteittain ja toteutetaan täysimääräisesti enintään kymmenen vuoden pituisen, kahteen peräkkäiseen vaiheeseen jaetun siirtymäkauden aikana. Tämän tarkoituksena on

mahdollistaa sopimuksen täytäntöönpanoa koskeva kattava väliarviointi Albanian edistymisestä ja mahdollisuudesta siirtyä toiseen vaiheeseen.

Valiokunta pitää tärkeänä, että sopimuksen perustana on osapuolten sitoutuminen poliittisten ja taloudellisten vapauksien lisäämiseen sekä niiden sitoutuminen ihmisoikeuksien, myös kansallisiin vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeuksien, ja oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamiseen sekä vapaisiin ja oikeudenmukaisiin vaaleihin ja monipuoluejärjestelmään nojautuvien demokraattisten periaatteiden noudattamiseen.

Albanian poliittinen tilanne on suhteellisen vakiintunut, mutta maan uudistaminen etenee valiokunnan saaman selvityksen mukaan hitaasti. Valiokunta pitää myönteisenä, että vakautus- ja assosiaatiosopimus luo puitteet unionin ja Albanian väliselle vuoropuhelulle, mikä mahdollistaa poliittisten ja taloudellisten suhteiden kehittämisen. Valiokunta korostaa, että vakautus- ja assosiaatiosopimuksen toimeenpano edellyttää Albanian lainsäädännön harmonisointia unionin lainsäädännön kanssa.

Valiokunta katsoo Albanian EU-jäsenyysspyrkimyksen toteutumisen edellyttävän pitkäjännteistä työskentelyä ja saavutetun etenemisen säännöllistä arviointia. Valiokunta pitää tärkeänä, että sopimuksen mukaan Albania sitoutuu jatkamaan ja edistämään alueellista yhteistyötä ja hyviä naapurussuhteita erityisesti järjestäytyneen rikollisuuden, korruption, rahanpesun, laittoman maahanmuuton ja ihmiskaupan sekä huumekaupan torjunnassa.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella ulkoasiainvaliokunta ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy Luxemburgissa 12 päivänä kesäkuuta 2006 Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltio-

den sekä Albanian tasavallan välillä tehdyn vakautus- ja assosiaatiosopimuksen siltä osin kuin se kuuluu Suomen toimivaltaan ja

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 26 päivänä lokakuuta 2007

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Pertti Salolainen /kok
vpj. Markku Laukkanen /kesk
jäs. Eero Akaan-Penttilä /kok
Eero Heinäluoma /sd
Liisa Jaakonsaari /sd
Antti Kalliomäki /sd
Katri Komi /kesk

Annika Lapintie /vas
Aila Paloniemi /kesk
Pekka Ravi /kok
Tanja Saarela /kesk
Ben Zyskowicz /kok
vjäs. Esko-Juhani Tennilä /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Olli-Pekka Jalonen.